

ŠKOLNÍ PROGRAM

„POZNÁVÁME SVĚT“

Školní vzdělávací program

Mateřská škola speciální, Plánkova 430, Strakonice

IČO:63289920

„Poznáváme svět“

(3.verze)

Vydala: Martina Košťálová, ředitelka školy

Platnost: od 1. 9.2021

Schváleno na pedagogické radě dne: 1. 9. 2021.

Schváleno na školské radě dne: 6. 9. 2021

Závaznost: ŠVP je závazný pro všechny zaměstnance MŠ speciální, Plánkova 430, Strakonice

Ředitelka školy

Razítko školy

OBSAH

1. Identifikační údaje	5
1.1 Název předškolního zařízení	5
1.2 Historie MŠ speciální	6
1.3 Zařazení do sítě škol	6
2. Obecná charakteristika školy	7
3. Podmínky vzdělávání	7
3.1 Věcné podmínky	7
3.2 Životospráva	8
3.3 Psychosociální podmínky	9
3.4 Organizace chodu	10
3.5 Řízení mateřské školy	13
3.6 Personální zajištění	14
3.7 Spoluúčast rodičů	14
3.8 Spolupráce s organizacemi	15
3.9 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	17
3.10 Podmínky vzdělávání nadaných dětí	17
3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	17
3.12 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	18
4. Organizace vzdělávání	19
5. Charakteristika vzdělávacího programu	20
5.1 Zaměření a cíle programu.....	20
6. Obsah vzdělávání	22
6.1 Žijeme ve světě lidí	24
6.2 Svět zdraví	28
6.3 Svět kolem nás.....	32
6.4 Svět techniky	36
6.5 Svět pohádek	40
7. Obsah vzdělávání dětí od dvou do tří let	44
8. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	53

9. Doplnkové programy	53
9.1 Speciálně pedagogická péče	56
9.2 Psychopedická péče.....	57
9.3 Hipoterapie	57
9.4 Logopedická péče	57
9.5 Surdopedická péče.....	58
9.6 Tyflopeditická péče	58
9.7 Péče o děti s autismem	58
9.8 Další rehabilitační aktivity	58
9.9 Zdravotně preventivní programy	58
9.10. Aktivity posilující estetickou stránku dítěte	59
9.11 Školní tradice.....	59
10. Evaluace a hodnocení	60
10.1 Evaluace časově neomezených plánů (podtémat integrovaných bloků)	60
10.2 Evaluace podtémat jako celku jednoho integrovaného bloku	61
10.3 Evaluace doplňkových programů a projektů	61
10.4 Evaluace individuálních plánů	61
10.5 Soulad TVP-ŠVP-RVP.....	62
10.6 Evaluace uplatněných metod, postupů a forem práce	62
10.7 Osobní rozvoj pedagogů.....	63
10.8 Evaluace personálních podmínek	64
10.9 Evaluace věcných podmínek	64
10.10 Evaluace organizačních podmínek	65
10.11 Evaluace spolupráce s rodinou a ostatními subjekty	65
10.12 Hodnocení.....	66

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název předškolního zařízení:

Název: **Mateřská škola speciální**
Sídlo zařízení: **Plánkova 430, 386 01 Strakonice**
Telefon: **383 332 433**

IČO: 63289920

E-mail: mss@zmskolast.cz, info@zmskolast.cz

www.zmskolast.cz

Ředitelka školy: Mgr. Martina Košťálová

Vedoucí MŠS: Marie Havelková

Koordinátor: Martina Košťálová, Petra Veitsová

Zřizovatel: KÚ Jihočeského kraje, České Budějovice, U zimního stadionu 1952/2, České Budějovice

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2021, schválen na radě školy 6. 9. 2021

V průběhu dalších let bude aktualizován dle nařízení MŠMT a na základě evaluační činnosti.

Mateřská škola speciální je začleněna pod komplexní zařízení s názvem Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Strakonice. Toto zařízení sdružuje Mateřskou školu speciální Základní školu, Základní školu speciální, Základní školu při zdravotnickém zařízení, Praktickou školu jednoletou, Praktickou školu dvouletou a Speciálně pedagogické centrum.

1.2 Historie Mateřské školy speciální

Mateřská škola speciální byla založena 1. září 1984 v Gottwaldově ulici pod názvem Zvláštní mateřská škola pro mentálně retardované. Její provoz byl zahájen 1. září ve dvou třídách, na doporučení pedagogicko-psychologické poradny bylo zařazeno celkem 18 dětí vyžadujících zvláštní péči; jednalo se o děti po dětské mozkové obrně, několik dětí s lehkou mozkovou dysfunkcí a u většiny svěřenců byly i četné problémy logopedické. Jelikož na každou třídu Zvláštní mateřské školy bylo umístěno nejvýše 10 dětí, mohla být jednotlivcům věnována maximální individuální péče.

Změnami ve školských zákonech a vyhláškách se změnil od 1. září 1991 název školy i působiště tj.: Speciální mateřská škola, která byla jediným předškolním zařízením svého druhu v širokém okolí, se sídlem v ulici Stavbařů 213, Strakonice. Výhodou přemístění byla bezbariérovost nového objektu, na základě které mohly být do tohoto zařízení zařazovány děti i s tělesným handicapem. Od 1. září 1993 se stala Speciální mateřská škola součástí komplexu Speciálních škol Strakonice. Toto zařízení bylo od 1. ledna 2006 přejmenováno na Mateřskou školu speciální, nový název komplexu je Základní škola a Mateřská škola. Od září 2009 došlo k přestěhování Mateřské školy speciální do hlavní budovy ZŠ v Plánkově ulici, a tak se stala plnou součástí komplexu ZŠ a MŠ ve zmiňované ulici. Od 1.9. 2014 došlo ke změně v názvu komplexního zařízení: **Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola.**

1.3 Zařazení do sítě škol

Mateřská škola speciální je rozhodnutím Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR zařazena do sítě škol, předškolních a školních zařízení ČR. Poslední změna zařazení do sítě je ze dne 4. 9. 2006, č.j. Kujck 25674/ 2006 OSMT/6. Na základě dodatku k zřizovací listině ze dne 11. 5. 2017 Mateřská škola speciální poskytuje předškolní vzdělávání ve třídách pro děti s mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a autismem.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola sídlí se Základní školou ve společné dvoupodlažní budově v ulici Plánkova 430, kde zaujímá přízemní prostory. Hlavní vchod do MŠ je veden z postranní ulice Svatopluka Čecha. Pro bezbariérový vchod je možné využít přístup po rampě přes vestibul školní družiny.

Mateřská škola speciální je rozdělena na tři třídy. Každá třída využívá celodenně 1-2 místnosti. Ke každé třídě patří herna a další místnost, která slouží pro individuální speciálně pedagogickou péči s dětmi. WC a umývárna je společná pro všechny tři třídy. Zde je též umístěno WC pro učitelky. Do šatny se vstupuje oběma vchody (bezbariérovým i z venovního schodiště). V budově MŠ se nachází v západním křídle kuchyně, která slouží jako výdejna svačin a obědů. Přístup do kuchyně je možný přes rampu, kam se dováží připravená strava pro děti z VOŠ a SPŠ Strakonice.

Technické zázemí je v suterénu budovy, kde je umístěna keramická dílna, prádelna a sklady. Budovu mateřské školy obklopuje školní zahrada. Na severní straně zahrady se nachází pískoviště, altán, houpačky a přírodní xylofon. Na západní pak dětské hřiště se skluzavkou a dalšími hracími prvky. Součástí zahrady je též asfaltové hřiště, kde mohou jezdit děti na odrážedlech a tříkolkách.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Celková kapacita mateřské školy je 35 dětí. Pro speciální výchovnou a terapeutickou péči je škola vybavena speciálními rehabilitačními žíněnkami, různorodými rehabilitačními pomůckami a didaktickými pomůckami. Učitelky využívají při práci s dětmi audiovizuální techniku (tablety, počítač, interaktivní tabuli.), v MŠ jsou dvě pianina, jedny varhany a kytara. Vložnicích jsou dřevěná lehátka pro děti s kombinací postižení a polohovací vaky. Mateřská škola je průběžně vybavována novým nábytkem, který vyhovuje z hlediska bezpečnosti a nezávadnosti veškerým normám mateřských škol. Ve třídách je dostatečné množství vhodných a kvalitních hraček, pomůcek, které jsou používány pro rozvoj dětí s daným postižením.

Hygienická zařízení, (toalety a umývárna) byla doplněna o dětské nočníky. Chodby a šatny jsou využívány pro výstavy prací a výrobků dětí. Ve třídách MŠ, které jsou pro rodiče pojmenovány Berušky, Motýlci a Včelky, probíhají nerušené hry dětí ve skupinách, cvičení, stolování, řízené činnosti a spánek. Zařízení i vybavení všech tříd plně odpovídá potřebám dětí se zdravotním postižením a koresponduje s programem školy. Na třídách pracuje šest učitelek, 3 asistentky pedagoga a jeden zaměstnanec správy.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku a dostatek tekutin na všech třídách. Provozní řád školy nastavuje interval mezi podávanými jídly. Starší děti se spolupodílejí na přípravě ke stolování. Naším záměrem je, aby stolování vnímaly také jako společenský akt. Zároveň chceme, aby se staly spoluúčastníky přípravy jídla a tím současně součástí zdravého životního stylu. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

Stravování nabízíme podle zásad zdravé výživy, strava je plnohodnotná a vyvážená. Jídelníček je sestavován tak, aby zahrnoval všechny druhy potravin, které se pravidelně střídají. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány tříhodinové intervaly a po celý den jsou dětem k dispozici nápoje ve formě čisté vody, šťáv nebo čajů. Do jídla děti nenutíme, vedeme je k ochutnání každého pokrmu a motivujeme ke zdravé výživě. Pokud má dítě zdravotní problémy diagnostikované lékařem a z nich vyplývá úprava stravy nebo dieta (vyjímka ze stravování), mateřská škola po dohodě se zákonnými zástupci dítěti ohřívá stravu připravenou z domova.

Veškeré nádobí, které je používáno je porcelánové, skleněné a nerezové. V prostorách kuchyně a v prostorách mezi třídami jsou umístěna chladicí zařízení, opatřená teploměry, která slouží k uchování odpoledních svačín nebo stravy přinesené dětem z domova. Pro kontrolu teploty jídla během přípravy a v okamžiku výdeje jsou určeny digitální vpichovací teploměry. Kuchyňský odpad je denně odstraňován.

Zdravý pohyb – nabízíme dětem dostatek prostoru pro volný pohyb jak v prostorách školy, tak venku i na zahradě školy. Denně zařazujeme ranní cvičení zakončené relaxací. Děti jsou vedeny ke správnému držení těla, pravidelně procvičujeme klenbu nohy. Zdravá výživa - podporujeme samostatnost dětí v přípravě stolování a dbáme na estetické prostředí stolu. Samozřejmostí pro děti je dostatek nápojů pro pitný režim, upřednostňujeme vodu a ovocné čaje.

Vedeme děti k samostatnosti a spolupráci – příprava pomůcek, stolování, organizace her, úklid, sebeobsluha apod. Učíme se společně i chybami, nikdo není dokonalý. Vytváříme prostor pro komunikaci – komunikační kruh každé ráno i s nasloucháním.

Vytváříme pro děti zdravé, bezpečné a podnětné prostředí školky i zahrady. Vedeme děti k účtě k životu ve všech formách. Vnímáme proměny přírody dotýkáním, zkoumáním, objevováním, nasloucháním a pozorováním.

3.3. Psychosociální podmínky

Chceme, aby se děti a dospělí cítili v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Nově příchozí děti mají možnost se postupně adaptovat na nové prostředí. Adaptační program spočívá v tom, že několik počátečních dnů dítě pobývá v MŠ cca 1 hodinu spolu se svým rodičem. Následuje hodinový pobyt dítěte v MŠ bez rodičů. Podle toho, jak se dítě cítí a chová, doporučují učitelky postupně prodlužovat dobu pobytu ve třídě. Ne vždy se toto daří dohodnout s rodiči, i když jsou na tento přístup upozorněni na informativních schůzkách před začátkem školního roku. U adaptace se samozřejmě bere v potaz věk dítěte, a zda již navštěvovalo jinou mateřskou školu, ale i v tomto případě je žádoucí dopřát dítěti dostatek času, aby si zvyklo na změny. Samozřejmostí je respektování potřeb dětí (obecně lidské, vývojové a individuální). Učitelky jednají s dětmi nenásilně, přirozeně a citlivě. Navozují atmosféru pohody, klidu a relaxace. Nepřipouštíme jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování. Činnosti jsou dětem nabízeny a počítá se s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. K dětem přistupujeme jako k jedinečným, neopakovatelným bytostem, které mají právo již v tomto věku být samy sebou. Přístup k dítěti je založen na vstřícném a partnerském vztahu, ve kterém převažuje náklonnost a důvěra. Jedině za těchto podmínek vytvoříme pro děti prostor k tomu, aby měly možnost projevat své názory, spolurozhodovat, ale i souhlasit, nebo oponovat.

3.4 Organizace chodu

Základním dokumentem vymezujícím práva a povinnosti všech dětí, rodičů, zaměstnanců a dalších návštěvníků mateřské školy je Školní řád, který mimo jiné vymezuje i podmínky bezpečnosti dětí.

Děti jsou do mateřské školy přijímány na základě zápisu, který probíhá v první polovině května. Podmínkou přijetí jsou kritéria pro přijetí do MŠ a doporučení, které dává SPC nebo jiné poradenské zařízení. Rodiče i jejich děti se mohou s prostředím mateřské školy seznámit v rámci „Dne otevřených dveří“, který mateřská škola pořádá před vyhlášením zápisu. Termín je zveřejněn na webových stránkách školy. Pro nově přichozí děti uplatňujeme adaptační program. Rodiče vždy potřebu adaptace konzultují s učitelkami v dané třídě. Snažíme se, aby řízené a spontánní činnosti byly vyvážené. Chceme dětem vytvořit podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Při plánování činností vycházíme z potřeb a zájmů dětí. Pedagogové se po celou dobu své přímé pedagogické práce plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Dětem jsou zároveň nabízeny takové činnosti, které jim poskytují dostatek prostoru pro samostatnost.

Časový rámeček dne v mateřské škole je variabilní, může být pozměněn podle podmínek jednotlivých tříd a v případě výletů, kulturních akcí, návštěv společensko-kulturních zařízení, exkursí, divadelních a filmových představení pro děti, besídek, dětských dnů a podobných akcí. Není striktně časově limitovaný.

Většina činností je předem plánována. Vzdělávací program je průběžně doplňován, poskytuje také prostor pro zařazení námětů, které vyplnou ze spontánně vzniklých situací. Připravujeme didakticky cílené činnosti, které zpravidla probíhají ve třídách, v menších či větších skupinách dětí, popř. individuálně. Spontánní a řízené aktivity jsou vzájemně provázané a vyvážené tak, aby odpovídaly potřebám a možnostem dětí.

Časový rámec dne v mateřské škole

1) 6.30 – 8.00 hodin

Příchod dětí, hry, činnosti dle vlastní volby, tvořivá činnost, individuální práce s dětmi.

Logopedická prevence.

2) 8.00 – 8.30 hodin

Tělovýchovná chvilka, pohybové hry, cvičení s náčiním,

cvičení s prvky aerobiku, kondiční cvičení, zvláštní tělesná výchova.

Rehabilitační cvičení.

3) 8.30 – 9.00 hodin

Osobní hygiena, dopolední svačina.

4) 9.00 – 9.30 hodin

Skupinová i individuální práce s dětmi ve třídě nebo při pobytu venku, řízené činnosti dle podmínek a potřeb, tvořivá činnost.

5) 9.30 – 11.30 hodin

Příprava na pobyt venku, pobyt venku, využívání zahrady, vycházky dle zvolených záměrů.

Realizace v hudební, výtvarné oblasti dle dílčího projektu, nácviku na vystoupení, výtvarné soutěže.

6) 11.30 - 12.15 hodin

Oběd, osobní hygiena.

7) 12.15 – 14.15 hodin

Příprava na spánek, chvilka s pohádkou, chvilka s písničkou, poslech relaxační hudby, spánek - relaxace dětí.

8) 14.15 – 16.00 hodin

Probuzení, hygiena, odpolední svačina.

Hry a zájmová činnost dětí, pobyt na školní zahradě, individuální práce s dětmi dle potřeb a zájmu dětí ve třídě.

Organizace denního programu mateřské školy speciální

Začátek provozu mateřské školy je v 6.30 hod a konec provozu v 16.00 hod. Režim práce v průběhu dne vychází ze střídání řízených a neřízených činností.

- 1) Po příchodu do MŠ (od 6.30 hod) jsou děti zapojovány v jedné třídě (třída Berušky) do ranní hry, kterou si volí dle svého přání, popř. je jim nabídnuta učitelkou. Volná hra dětí je doplňována individuální péčí se zaměřením na celkový rozvoj dítěte posílení jeho samostatnosti a sebevědomí.

Od 7.00 hod přecházejí děti do třídy nejstarších dětí, zde pokračují ve hře. Třída Motýlků začíná provoz v 7.30 hod. Logopedická prevence probíhá u dětí individuálně v průběhu dne, (během ranní hry, cvičení, při zaměstnání i při pobytu venku).

- 2) Součástí Tv chvilky může být i rušná část, průpravné cviky i pohybové hry. Ranní cvičení může být prováděno formou cvičení s náčiním, formou kondičního cvičení a cvičení s prvky aerobiku. Cvičení probíhá ráno před dopolední svačinou a je možné při něm využít i hudbu.

Uvolňovací a protahovací cvičení společně se cvičením na míčích spadá do speciálně pedagogického programu, je věnováno 1x až 2x týdně pohybově postiženým dětem.

- 3) Následuje hygiena a stolování, při kterém se děti (kromě třídy Berušek) aktivně účastní při přípravě na dopolední svačinu (rozdávání prostírání, dolévání tekutin). Stolování má mít klidný průběh s podporou samostatnosti dětí.

- 4) Skupinovou práci s dětmi plánuje učitelka dle třídního vzdělávacího programu, vybírá pro řízené zaměstnání vhodné prostředí (třída, herna, pobyt venku.), při realizaci řízené činnosti pracuje za pomoci asistentky. Asistent pedagoga se věnuje dětem, které mají problémy se zapojením ve skupině.

- 5) Pro pobyt venku může být využita zahrada školy s herními prvky, pískoviště, školní hřiště, tříkolky, hry s tv. náčiním.

Dle potřeb školy lze zařadit v této době nácvik kulturního pásma na vystoupení, zapojení do výtvarných soutěží.

- 6) Oběd je do MŠ dovážen z jídelny při SOPŠ a VOPŠ. Oběd probíhá ve všech třídách (držení lžice, správné zacházení s příborem). Mladší děti jsou dokrmovány, u dětí s kombinovaným postižením napomáhá při jídle asistentka.
- 7) V denním programu je respektována individuální potřeba spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku je nabízený jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku.
Spánek, popř. relaxace nejmladších dětí probíhá v lehárně, starší děti relaxují v místnostech zadního traktu budovy. Polední relaxace je dětem příjemněna poslechem nebo sledováním pohádky na interaktivní tabuli, relaxační hudbou či písněmi.
- 8) Po spánku následuje hygiena, odpolední svačina.
Odpolední pobyt je v mateřské škole zakončen činnostmi, které vycházejí ze zájmu dětí.

3.5. Řízení mateřské školy

Statutárním zástupcem MŠ, ZŠ a PrŠ je ředitelka školy, která zajišťuje běžný chod školy vzhledem ke zřizovateli, zaměstnancům, rodičům dětí a partnerům. Spolupracuje, kontroluje a deleguje úkoly týkající se školy na svého přímého zástupce, hospodářku školy, vedoucí MŠ a pedagogy i na ostatní provozní personál. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků máme vymezeny v pracovních náplních jednotlivých pracovníků a jsou založeny v osobních spisech v kanceláři ředitelky školy. Zaměstnanci jsou informováni na pedagogických a provozních poradách nebo písemně. Pedagogické porady se účastní 5x ročně učitelky a asistentky pedagoga, provozní porady jsou též 5x ročně. Z těchto jednání jsou pořizovány zápisy.

3.6. Personální zajištění

Vzdělávání dětí v Mateřské škole speciální zajišťuje 6 učitelek mateřské školy a 3 asistentky pedagoga. Všechny splňují podmínky kvalifikace podle platných předpisů.

Pedagogové se účastní plánovaného vzdělávání dle potřeb a možností školy. Samostudium je zaměřeno zejména na pohybový rozvoj dětí, podporu čtenářské a matematické gramotnosti, grafomotoriku, a osobnostní rozvoj pedagogů. Škola má dvě knihovny – učitelskou a dětskou, které jsou postupně doplňovány a jsou všem k dispozici.

Administrativa mateřské školy je vedena dle pokynů ředitelky, pedagogové zodpovídají za celkovou dokumentaci počínaje Školním vzdělávacím programem, přes vedení třídní dokumentace – třídní knihy, třídního vzdělávacího programu, evidenčních listů dětí, přehledu docházky, diagnostických záznamů dětí, případně individuálních výchovně vzdělávacích plánů.

Veškerý personál se chová, jedná a pracuje profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.7. Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodiči funguje na základě oboustranné důvěry a rovnocenného partnerství.

Komunikace s rodiči probíhá těmito způsoby:

- informační – na začátku a uprostřed školního roku se uskutečňují třídní schůzky, na kterých jsou rodiče informováni o provozu a výchovných záměrech školy
- individuální – probíhá během celého roku, rodiče mají možnost kdykoli požádat o individuální konzultaci s učitelkami či ředitelkou školy
- písemná – na nástěnkách v dětských šatnách informujeme rodiče o plánovaných aktivitách pro děti, o poplatecích, nabídce, vyhlášky apod.
- setkávací – zveme rodiče na besídky, ukázky práce, výstavy a oslavy apod.
- vystavovací – v celé budově mateřské školy
- publikační – zprávami na vlastních webových stránkách, případně v místních novinách-Strakonické listy
- e-mailem prostřednictvím školy (info@zmskolast.cz)

Spolupráce s rodiči funguje na základě oboustranné důvěry a rovnocenného partnerství. Rodiče se mohou účastnit nabízených programů, zejména tradičních slavností (Vánoční besídka, Besídka pro maminky, Den dětí, táborák k ukončení školního roku, rozloučení s předškoláky). Děti se na tyto akce připravují v podobě hudebně dramatického pásma nebo případně formou svých výtvorů – dárků, které předávají rodičům. Kromě těchto akcí mohou rodiče po domluvě navštívit zařízení MŠ v průběhu roku.

Programová nabídka je vhodně doplňována zhlédnutím kulturních představení, kterých se mohou účastnit i rodiče (přímo v MŠ speciální, Domu kultury, v Muzeu ve Strakonících, koncertů v prostorách ZUŠ a Šmidingerově knihovně).

Prostřednictvím projektů, kterých je MŠ součástí, se rodiče mohou vzdělávat na různých seminářích a přednáškách.

3.8 Spolupráce s organizacemi

Spolupráce se SPC Strakonice

Tato spolupráce je zajištěna přes psychologického pracovníka SPC, který posuzuje děti z hlediska psychického vývoje, školní zralosti a konzultuje další výchovné působení s učitelkami MŠ. Speciálně pedagogický pracovník z SPC navštěvuje pravidelně MŠ a dbá na individuální rozvoj a potřeby dětí, popř. děti s rodiči docházejí za ním do centra.

Spolupráce se ZŠ

Každoročně navštěvujeme naše bývalé žáky v ZŠ (Speciální škola Plánkova, ZŠ Krále Jiřího z Poděbrad, popř. ZŠ Dukelská). Děti se seznamují jak s prostory školy, tak se studijními výsledky svých kamarádů.

Spolupráce s OSPOD Strakonice

V průběhu roku společně řešíme chování a docházku dětí z rodin, které vede v evidenci OSPOD Strakonice.

Spolupráce s vojenským útvarem Protiletadlové a protiraketové brigády

Zástupci vojenského útvaru docházejí 1x ročně za dětmi z našeho zařízení, aby je potěšili děti svými dárky. Děti jim na oplátku předají své drobné dárečky a předvedou kulturní pásmo.

Spolupráce s vedením STARZ

Vedení STARZ nám každoročně zajišťuje sportovní vyžití dětí v rámci návštěv zimního a plaveckého stadionu.

Pro předškoláky je plánována každoročně v rámci možností předplavecká výuka, kterou děti začínají na jaře.

Spolupráce s STTRANS Strakonice.

Vedení této organizace naší MŠ každoročně umožňuje zdarma výlet autobusem dle námi zvolené lokality (ZOO Hluboká..).

Spolupráce s pediatry a dětskými specialisty.

Naše MŠ spolupracuje s jednotlivými dětskými lékaři, konzultuje s nimi zdravotní stav dětí docházejících do MŠ, řeší otázky užívání léků, dává svolení k možnému předplaveckému výcviku (neurolog, dětský psychiatr, rehabilitační lékař).

Spolupráce se psím útlkem

Návštěva psího útulku je plánována většinou na konec školního roku. Děti se v rámci vzdělávacího programu seznamují s péčí o pejsky. Rozvíjíme tím i vztah dítěte ke zvířatům a rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Spolupráce s Domovem Petra Mačkov

V závislosti na výši sponzorského daru mohou děti využívat hipoterapeutické cvičení s koňmi. Hipoterapie probíhá pod odborným vedením fyzioterapeutky.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

3.10 Podmínky vzdělávání nadaných dětí

Nadané a mimořádně nadané dítě vykazuje v porovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné, či více oblastech pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání provádí ŠPZ ve spolupráci se školou. Pro nadané dítě je možné rozšířit obsah vzdělávání v příslušné oblasti na základě doporučení ŠPZ.

Vzdělávání nadaného dítěte se může uskutečnit na doporučení ŠPZ podle individuálního vzdělávacího plánu, který je součástí matriky a zpracovává a zajišťuje ho ředitelka školy.

3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání obecně lze organizovat pro děti od 2 let věku s přihlédnutím ke specifikům jejich psychického i fyzického vývoje. Vyhovující podmínky pro vzdělávání dětí dvou až tříletých dětí jsou stanoveny v RVP PV 10. k 1. 9. 2017. Péče o děti od 2-3 let musí být organizačně a personálně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

Zákony: 561/2004Sb.; 563/2004 Sb.; 258/2000Sb., vyhláškami: 14/2005 Sb., 27/2016 Sb., 410/2005 Sb. a dále v souladu s hygienickými a požárními a bezpečnostními předpisy. Mateřská škola speciální, Plánkova 430 je v současné době schopna zajistit tyto podmínky. Z tohoto důvodu je možné přijetí dítěte ke vzdělávání.

MŠ je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo možnost naplnění potřeby pro volný pohyb a hru dětí. Ve třídě je dostatečné množství zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek, jsou nastavena srozumitelná pravidla pro jejich užívání. Je zajištěn vyhovující režim dne pro stravování i jednotlivé činnosti a odpočinek. Nebezpečné předměty jsou dětem zneprístupněny. MŠ je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte (nočníky), uzavírací boxy na použité pleny, nízká umyvadla pro sebeobslužné činnosti. V prostoru šatny je umístěn přebalovací pult a uzavíratelné skříňky pro uložení náhradního oblečení a hygienických potřeb.

3. 12 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Uspořádání dětí ve třídách je převážně věkově heterogenní i homogenní, umístění do tříd vychází z potřeb dítěte. Vzdělávání dětí se uskutečňuje ve třídách, hernách, na školní zahradě, na vycházkách i výletech. Zaměřujeme se na podporu správného tělesného a pohybového rozvoje dětí, využíváme spolupráci s odborníky. Pořádáme společné akce pro rodiče a děti. Pro děti zajišťujeme kvalitní vzdělávání podle vlastního ŠVP, který je dále učitelkami rozpracováván do TVP tak, aby co nejlépe vyhovoval dané skupině dětí. Režim dne dětí je sestaven tak, aby plně respektoval potřeby dítěte. Řízené činnosti jsou dostatečně doplňovány spontánní hrou dětí. Umožňujeme dětem dostatek pohybu nejen v budově mateřské školy, ale i venku.

Doplňkové aktivity jsou zařazeny podle potřeb školy na daný kalendářní rok a jsou přílohou ŠVP. Doplňují a rozšiřují vzdělávací nabídku.

V oddělení (Broučci), kam docházejí děti 2 – 6leté a děti s kombinovaným postižením se snažíme o klidnou adaptaci dětí při přechodu z rodiny do MŠ. Základem je včasná diagnostika a zahájení speciálně výchovně vzdělávací péče vzhledem k druhu a stupni postižení dětí, zaměřujeme se na rozvoj sebeobslužných činností a hygienických návyků, zapojujeme děti do kolektivu a podněcujeme jejich řečovou aktivitu.

V oddělení (Motýlci), kam jsou zařazeny děti 4 – 7leté se zaměřujeme na prohlubování hygienických návyků a na rozvoj vyjadřování, rozvoj základů myšlení, manuální zručnosti a prosociálního chování.

V oddělení (Včelky), které navštěvují děti 5 – 7 leté (děti s odloženou školní docházkou), sledujeme rozvoj výslovnosti a souvislého vyjadřování, osvojení číselných a matematických pojmů, podporujeme rozvoj rozumových schopností. Při veškerém výchovném působení vycházíme z druhu a stupně postižení a z dosažitelných možností dětí. Podporujeme celkovou přípravu jedinců na vstup do školního zařízení.

Při pedagogickém působení na děti využíváme různé formy práce – individuální, skupinové, prožitkové učení, experimenty, situační a kooperativní učení, tvořivé dílny. Mateřská škola zajišťuje péči o všechny děti přijaté k předškolnímu vzdělávání po celou provozní dobu školy. Nemůže však zaručit, že děti nebudou v případě potřeby spojovány ve třídách. Kromě základní vzdělávací nabídky nabízíme dětem práci s keramickou hlinou, škola je vybavena vlastní keramickou pecí. Do mateřské školy dochází logopedka SPC pro vady řeči Týn nad

Vltavou, se kterou úzce spolupracují učitelky školy (logopedické asistentky). V rámci tělesné přípravy mohou předškoláci navštěvovat kurzy plavání ve Strakonickém bazénu.

Nabízíme fotografování dětí 1x ročně, do mateřské školy přijíždějí divadelníci a hudebníci, o svém poslání vyprávějí hasiči a policisté.

Zajišťujeme praxi studentů středních, vyšších odborných a vysokých pedagogických škol.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Naším cílem je rozvíjet a vychovávat dítě zdravé, hravé, veselé, otevřené dalšímu poznávání a v rámci svých možností připravené ke vstupu do základní školy. Školní vzdělávací program naší mateřské školy vychází z potřeb dětí s různým handicapem. Je zaměřen na poskytování široké škály podnětů ze všech oblastí lidské činnosti tak, aby měly všechny děti příležitost poznat své předpoklady a rozvíjet své vlohy. Naším cílem je poskytovat dětem příležitosti k rozvoji jejich osobnosti a schopnosti se učit a poznávat, přinášet setkání se základními hodnotami, na kterých je založena naše společnost a získat schopnost projevat se jako samostatná osobnost působící na svoje okolí. Chceme vytvářet příznivé podmínky pro uspokojování přirozených potřeb dětí se zřetelem na jejich věkové a individuální zvláštnosti a přinášet soulad mezi potřebou řádu a volnosti, vzájemné úcty, tolerance a partnerství. Naším prvořadým úkolem je rozvíjet osobnostní předpoklady dítěte, podporovat jeho tělesný a psychický rozvoj a vytvářet základy k dalšímu poznávání a učení.

5.1. Zaměření a cíle programu

Náš program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který se orientuje na individuální přístup k dítěti. Vytčených cílů se snažíme dosahovat prostřednictvím pedagogů, dobře orientovaných v psychologii a pedagogice. Mezi základní dovednosti a sociálně i speciálně– pedagogické kompetence pedagoga by mělo patřit:

- Akceptování osobnosti dětí, rodičů, kolegů
- Empatie k dítěti a aktivní naslouchání dítěti
- Odlišování prožitků, pocitů a úvah od úsudků
- Porozumění nonverbálním projevům
- Podpora odpovědnosti za sebe sama a své činy

- Zpětná vazba
- Zvládání konfliktů

Veškeré činnosti v naší mateřské škole směřují k celkovému harmonickému vývoji dětské osobnosti a postupnému získávání klíčových kompetencí v podobě předkládaných výstupů, tedy dovedností, vědomostí a návyků.

Mezi základní kompetence řadíme:

1. **Kompetence k učení** - dítě pozoruje, zkoumá a objevuje a získané zkušenosti používá v praktickém životě, klade otázky a hledá odpovědi, učí se spontánně i vědomě a s chutí.
2. **Kompetence k řešení problémů** - řeší problémy, na které stačí a na podkladě vlastních zkušeností, většinou cestou pokusu a omylu, ale snaží se používat logických a empirických poznatků, nebojí se problémů, nevyhýbá se jim, nebojí se chybovat, věří svým schopnostem.
3. **Kompetence komunikativní** - ovládá řeč, má širokou slovní zásobu, dokáže vyjádřit své prožitky, pocity a nálady, umí naslouchat, využívá informace.
4. **Kompetence sociální a personální** - rozhoduje si o svých činnostech, nese za sebe zodpovědnost, umí se ohleduplně chovat k ostatním, je tolerantní, konflikty řeší dohodou, nevyhledává agresivitu.
5. **Kompetence činnostní a občanské** - své činnosti si plánuje, organizuje a řídí, vytváří si smysl pro povinnost, zajímá se o ostatní, umí si vytvářet pravidla pro chování v kolektivu, uvědomuje si samo sebe, dbá na své bezpečí.

Všech těchto kompetencí by mělo dítě předškolního věku dosáhnout do ukončení docházky do mateřské školy. Promítají se do vzdělávací nabídky, která je rozvržena do pěti vzdělávacích oblastí – biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a enviromentální.

1. Biologická „Dítě a jeho tělo“ – cílem je rozvoj osobnosti dítěte v pozitivně laděném prostředí, podpora fyzického a pohybového rozvoje, péče o zdraví - dostatek volného pohybu, upevňování správných pohybových návyků, péče o svoje zdraví, formování správného životního stylu vlivem životosprávy, vhodným oblékáním, otužováním.
2. Psychologická „Dítě a jeho psychika“ - cílem je podpora rozvoje řeči a vyjadřování, rozvoj slovní zásoby a rozvoj potřeby komunikace, vnímání všemi smysly, poznávat sama sebe, rozvíjet pozitivní vztahy sám k sobě i k druhým, tvořivé vyjadřování v hudebních a výtvarných projevech.

3. Interpersonální „Dítě a ten druhý“ – cílem je rozvoj sociálních dovedností - vytváření správných postojů, posilovat pozitivní vazby ke kamarádům, tento cíl je promítnut ve hře a v záměrných činnostech, které podporují vzájemné soužití a kooperování.

4. Sociokulturní „Dítě a společnost“ – cílem je orientace v hodnotách lidství, kultury a přírody - vhodným výběrem kulturních akcí vytvářet estetické hodnoty, vnímání „krásna“, péče o děti ze sociálně slabších rodin.

5. Environmentální „Dítě a svět“ - cílem je umožnit dítěti poznání o okolním světě a vlivu člověka na něj, jak v nejbližším okolí, tak i globálně, seznamovat se s prostředím, ve kterém žijeme, úcta k životu ve všech formách, rozvoj myšlení, řešení problémů na přiměřené úrovni.

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

*Vzdělávací program: „**POZNÁVÁME SVĚT**“*

Vzdělávací obsah koresponduje s tématy předškolního vzdělávání a respektuje specifika MŠ speciální. Vzdělávací nabídka umožňuje společné činnosti s přiměřenými nároky, individualizací pro děti ve věku 2 až 7 let s daným postižením.

Školní vzdělávací program je zpracován v podobě integrovaných bloků, které nastiňují cíle, očekávané výstupy a charakteristiku vzdělávací nabídky. Třídní vzdělávací programy jsou zpracovávány průběžně a jsou rozčleněny na integrované projekty neboli témata tak, aby byly v průběhu celého roku naplňovány rámcové cíle – harmonický rozvoj dítěte a jeho kognitivních schopností, osvojování hodnot a získávání osobnostních postojů - a aby bylo rozvíjeno v dílčích oblastech – biologické, psychologické, interpersonální, sociálně- kulturní a enviromentální. A to vše s ohledem na výstupy, kterými jsou klíčové kompetence k učení a k řešení problémů a kompetence komunikativní, sociální, personální, činnostní a občanské.

Konkrétní nabídku vzdělávacích činností rozpracovávají učitelky ve svých třídních vzdělávacích programech. Předpokladem tvorby TVP je schopnost učitelek pracovat i s ŠVP a RVP. Třídní vzdělávací programy jsou tedy vytvořeny na základě tematických okruhů, které vycházejí z integrovaných bloků ŠVP, realizovány s přihlédnutím k věkovému složení tříd a individuálním potřebám dětí. Současně s nimi vstupují do vzdělávání doplňkové programy a projekty. Při realizaci TVP učitelky využívají nejen zvládnuté a ověřené formy a postupy práce, ale hlavně aktuální metody, jako je prožitkové učení, podporující dětskou zvědavost, tvořivost a radost z poznávání a využívající, tvořivé dramatiky či orffovské principy, a sociální a situační

učení, vycházející z přirozené nápodoby poskytovaných vzorů chování a postojů. Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd vymezují specifika těchto tříd, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek a asistentek na jednotlivých třídách, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika pro jednotlivé třídy.

Školní vzdělávací program zároveň podporuje vytváření kladného vztahu dětí k obecně respektovaným hodnotám jako je rodina, příroda a životní prostředí, práce, umění, zdraví, svoboda.

Jednou z priorit je rozvoj řečových schopností a komunikativních dovedností dětí.

Důraz je kladen na správný vývoj hrubé motoriky, zejména přirozených pohybů, držení těla a podporu správného vývoje dětských chodidel. Stejnou pozornost věnujeme rozvoji jemné motoriky a grafomotorických dovedností.

Součástí vzdělávací nabídky je:

logopedická prevence - spolupráce s SPC - tradice - oslavy vánoc, velikonoc, masopustu, narozenin - sportovní akce – předplavecká výuka, Drakiáda - spolupráce s dětským oddělením obvodní knihovny - kulturní programy - divadla, koncerty, výstavy, besedy..– výlety do přírody - návštěvy a vystoupení dětí v Domově seniorů, „Šablony 80“ , návštěvy v prvních třídách ZŠ.

1. ***ŽIJEME VE SVĚTĚ LIDÍ***
2. ***SVĚT ZDRAVÍ***
3. ***SVĚT KOLEM NÁS***
4. ***SVĚT TECHNIKY***
5. ***SVĚT POHÁDEK***

6.1. ŽIJEME VE SVĚTĚ LIDÍ

Hlavní záměry:

Rozvíjení poznatků o hodnotách přátelství; adaptační program (usnadnění adaptace - seznámení s prostředím a orientace v něm, odloučení se na určitou od rodičů, vnímat režimové uspořádání dne); upevňovat hygienické a kulturně společenské návyky; uvědomování si pravidel společného soužití, společensky nežádoucí chování a pravidla bezpečnosti; seznamování se s funkcí rodiny a sociálními rolami ve společnosti (prožívat oslavy narozenin, svátků a slavností); seznamování se s různými profesemi - vytvářet kladný vztah k práci a úctu ke své práci i k práci druhých.

Časový rozsah: přibližně cca 8 týdnů

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí

▪ Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Dílčí vzdělávací cíle: uvědomění si vlastního těla; osvojení si poznatků a dovedností důležitých k osobní pohodě a pohodě prostředí.

Nabídka činností: pracovní a výtvarné činnosti; zdravotně zaměřené činnosti; hudební a hudebně -pohybové činnosti; relaxační a odpočinkové činnosti.

Očekávané výstupy: vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů; zvládat sebeobsluhu a uplatňovat základní kulturně hygienické návyky; zacházet s běžnými předměty denní potřeby, výtvarnými pomůckami a materiály, hudebními nástroji; ovládat koordinaci ruka - oko, rozvíjet jemnou motoriku.

▪ Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních); rozvoj smyslového vnímání, paměti a pozornosti; rozvoj schopnosti sebeovládání; kultivace mravního a estetického vnímání.

Nabídka činností: prohlížení a „čtení“ knížek; artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry; vokální činnosti; komentování zážitků a aktiv; spontánní hra; estetické a tvůrčí aktivity; činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování předmětů, objektů; motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností.

Očekávané výstupy: porozumět slyšenému; učit se nová slova a aktivně je používat; projevovat zájem o knížky; soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo; záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost; chápat elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer), odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých; uvědomovat si svou samostatnost-zaujímat vlastní názory a postoje; zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací); poznat některá písmena a číslice, popř. slova; sluchově rozlišovat začáteční hlásky ve slovech.

▪ Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

Dílčí vzdělávací cíle: seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému; posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Nabídka činností: kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách; činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi); společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.

Očekávané výstupy: navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho; přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem; dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti; spolupracovat s ostatními.

▪ Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané; rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte; rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.

Nabídka činností: běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování; aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy; spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě; přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.); aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.

Očekávané výstupy: uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.); začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky; respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti; vnímat umělecké a kulturní podněty; pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo); utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).

▪ Dítě a svět – oblast environmentální

Dílčí vzdělávací cíle: seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu; poznávání jiných kultur.

Nabídka činností: kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování); přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety.

Očekávané výstupy: zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují; chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.); všimnout si změn a dění v nejbližším okolí; mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí; mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Budeme

- Vést děti k pozorování, objevování, zkoumání a všimání si souvislostí.
- Rozvíjet schopnosti a dovednosti potřebné k učení.

Kompetence k řešení problému

Budeme:

- Vést děti k vnímání problémů, k označení problémů.
- Problémy řešit na základě bezprostřední zkušenosti; postupovat cestou pokusu a omylu, experimentovat, spontánně vymýšlet nová řešení problémů a situací.
- Pozorovat dění a všimnout si problémů v bezprostředním okolí.

Kompetence komunikativní

Budeme:

- Vést děti k užívání verbální i nonverbální komunikace (VOKS, znaková řeč,).
- Průběžně rozšiřovat svou slovní zásobu a aktivně ji používat k dokonalejší komunikaci s okolím.
- Vysvětlovat, že se lidé mohou dorozumívat i jinými jazyky.
- Snažit o vyjádření pocitů a názorů.

Kompetence sociální a personální

Budeme:

- Posilovat hodnoty spojené se vztahy mezi lidmi.
- Zaměřovat se na schopnost adaptace na nové prostředí a jeho běžné proměny.
- Vést děti při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích k obezřetnému chování, k odmítnutí nevhodného chování i komunikace.
- Napodobovat modely prosociálního chování a lidských vztahů, které nacházejí ve svém okolí.

Kompetence činnostní a občanské

Budeme:

- Spoluvytvářet a zachovávat pravidla společného soužití mezi vrstevníky.
- Podporovat zájem o činnost a podnikavost.

6.2. SVĚT ZDRAVÍ

Hlavní záměry:

Rozvíjet a posilovat hygienické a sebeobslužné návyky; seznamovat se se zdravým způsobem života (otužování, zdravé stravování, režim dne, vliv cvičení na osobnost dítěte); rozlišovat jednotlivé části lidského těla; vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů; rozlišovat, co prospívá a co škodí jeho zdraví; pokusit se osvojit si bezpečnostní předpisy - seznamovat se s profesemi, které pomáhají, chrání - vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat); rozvíjet znalost základních pojmů ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem; posilovat správné držení těla a pohybové dovednosti - přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru; udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce.

Časový rozsah: přibližně cca 8 týdnů

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí

▪ Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Dílčí vzdělávací cíle: osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí; vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu; osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.

Vzdělávací nabídka: sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny; činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí; příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví; vytváření zdravých životních návyků; činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí; příležitosti a činnosti směřující k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí.

Očekávané výstup: zachovávat správné držení těla; rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce; mít povědomí o těle a jeho vývoji; znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.

▪ **Dítě a jeho psychika – oblast psychologická**

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) poznávání sebe sama; rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity).

Vzdělávací nabídka: společné rozhovory a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu; činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.); činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních.

Očekávané výstupy: popsat situaci (skutečnou, podle obrázku); domluvit se slovy i gesty; improvizovat, postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí; uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání); rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.

▪ **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**

Dílčí vzdělávací cíle: vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti; ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.

Vzdělávací nabídka: hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého; situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých.

Očekávané výstupy: porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad; chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě); uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí; porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.

Vzdělávací nabídka: hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič); různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace,

konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích.

Očekávané výstupy: adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody; chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.

▪ **Dítě a svět – oblast enviromentální**

Dílčí vzdělávací cíle: pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit; spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.

Vzdělávací nabídka: poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny); pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí; poznávání ekosystémů.

Očekávané výstupy: uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc); rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat; všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Budeme:

- Vést děti k uplatňování pohybových zkušeností v praktických situacích.
- Učit děti odhadovat své síly a hodnotit svoje osobní pokroky.
- Podporovat u dětí soustředění na danou činnost.
- Učit se oceňovat výkony druhých.

Kompetence k řešení problémů

Budeme:

- Přirozenou motivací vést děti k označení problémů.
- Za pomoci dospělé osoby rozvíjíme postoj dítěte k vyřešení problémů.

Kompetence komunikativní

Budeme:

- Vést děti k předávání informací.
- Podporovat u dětí využívání různých druhů komunikativních prostředků.
- Rozšiřovat slovní zásobu a využívat jí k dokonalejší komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální

Budeme:

- Upevňovat samostatné rozhodování.
- Nabádat děti k ohleduplnosti a citlivosti vůči druhým, slabším.

Kompetence činnostní a občanské

Budeme:

- Dbát na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chovat se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí.
- Spoluvytvářet pravidla společného soužití s vrstevníky.
- Vést děti k respektování svých práv a práv druhých.
- Rozvíjet zájem o dění kolem sebe - přínosem je činnost, pracovitost a podnikavost, naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

6.3 SVĚT KOLEM NÁS

Hlavní záměry:

V tomto okruhu vytváříme povědomí o živé a neživé přírodě; rozvíjíme úctu k živým tvorům; seznamujeme děti se znaky ročních období s barvami, které jsou pro ně typické, rozlišujeme přírodní lokality (louka, les, řeka, rybník..); zaměřujeme se na posilování vztahu dítěte k životnímu prostředí a jeho ochraně; orientaci ve známém prostředí; poznáváme nežádoucí chování lidí (odpadky, ubližování zvířím..) rozlišujeme domácí zvířata, hospodářská, lesní a cizokrajná zvířata; chápání prostorové pojmy vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, předložky nad, pod, u, orientace v prostoru i v rovině.

Časový rozsah: cca 8 týdnů.

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí.

▪ Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé motoriky; osvojení si poznatků o pohybových činnostech a jejich kvalitě.

Vzdělávací nabídka: lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.); smyslové a psychomotorické hry; jednoduché pracovní činnosti v oblasti úklidu a úpravy prostředí.

Očekávané výstupy: zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku); vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.); zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě.

▪ Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu, osvojení si některých poznatků a dovedností a další formy sdělení verbální i neverbální z oblastí výtvarné, hudební, pohybové; osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla); rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání.

Vzdělávací nabídka: vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo – přednes, recitace, dramatizace, zpěv; přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování; smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti; výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí).

Očekávané výstupy: pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi, časové pojmy -, jaro, léto, podzim, zima, - nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité, odhlašovat podstatné znaky předmětů - charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi, být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.

▪ **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**

Dílčí vzdělávací cíle: osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem; rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.

Vzdělávací nabídka: běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým; sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry; aktivity podporující sbližování dětí.

Očekávané výstupy: spolupracovat s ostatními; vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc).

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije; rozvoj společenského i estetického vkusu; vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu.

Vzdělávací nabídka: tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu; aktivity, přibližující dítěti svět kultury a umění.

Očekávané výstupy: zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat,

tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin); chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí; zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi.

▪ **Dítě a svět – oblast environmentální**

Dílčí vzdělávací cíle: vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnám; rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Vzdělávací nabídka: aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů); přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období); ekologicky motivované herní aktivity (ekohry); smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu; pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti; činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.

Očekávané výstupy: vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru); pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory); osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Budeme:

- Posilovat orientaci v řádu a dění v prostředí, ve kterém dítě žije. Klást otázky a hledat na ně odpovědi, aktivně si všímat, co se kolem děje.
- Podporovat experimentování a uplatnění získaných poznatků pro další učení.
- Učit se hodnotit svoje pokroky.
- Podporovat slovní aktivitu dětí, porozumění věcem, jevům, dějům, které kolem sebe dítě vidí.

Kompetence k řešení problémů

Budeme:

- Vést k pochopení, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli.
- Prohlubovat užívání číselných a matematických pojmů, vnímat elementární matematické souvislosti.
- Rozvíjet postup cestou pokusu a omylu.

Kompetence komunikativní

Budeme:

- Vštěpovat dětem vstřícnou komunikaci se svým okolím.
- Rozšiřovat u dětí slovní zásobu.
- Klást důraz na vyjadřování ve vhodně formulovaných větách.
- Aktivně používat slovní zásobu k dokonalejší komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální

Budeme:

- Vést děti k vlastnímu prosazení se a přizpůsobení se skupině.
- Podporovat u dětí samostatné rozhodování.

Kompetence činnostní a občanská

Budeme:

- Snažit se podporovat zájem dětí o druhé.
- Vést děti k uvědomění si svých práv a práv druhých.

6.4 SVĚT TECHNIKY

Hlavní záměry:

Vytváření vztahu k technickému okolí, osvojovat si elementární poznatky o světě techniky rozlišovat dopravní prostředky; uvědomovat si nebezpečí, které sebou technika přináší; prevence úrazů při dopravních situacích; pomocí techniky rozvíjet smyslové vnímání; rozvíjet pomocí jednoduchých manipulačních činností jemnou a hrubou motoriku (jednoduché úkony s pomůckami a materiály).

Časový rozsah: cca 8 týdnů

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí

▪ Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Dílčí vzdělávací cíle: zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky; osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.

Vzdělávací nabídka: příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví prevencí úrazů, osobního bezpečí při hrách a pohybových činnostech, dopravních situacích.; manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním; konstruktivní a grafické činnosti.

Očekávané výstupy: ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji; zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě).

▪ **Dítě a jeho psychika – oblast psychologická**

Dílčí vzdělávací cíle: vytváření základů pro práci s informacemi; záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.

Vzdělávací nabídka: příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání; činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce); hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest; činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (audiovizuální technika).

Očekávané výstupy: rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci; vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího); řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“; sledovat očima zleva doprava; respektovat potřeby jiného; vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení.

▪ **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**

Dílčí vzdělávací cíle: osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.

Vzdělávací nabídka: činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě.

Očekávané výstupy: respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky; rozdělit si úkol s jiným dítětem – vnímat, co si druhý přeje.

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: seznamování se světem lidí, kultury a umění a techniky osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka: hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností).

Očekávané výstupy: dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově; uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají); vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti instrumentální; vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).

▪ **Dítě a svět – oblast environmentální**

Dílčí vzdělávací cíle: vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

Vzdělávací nabídka: hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat; praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává; praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami).

Očekávané výstupy: mít povědomí o technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte; orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí); porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Budeme:

- Podporovat elementární poznatky o světě techniky, který dítě obklopuje.
- Zdůrazňovat postupy podle instrukcí a pokynů, aby bylo schopno dokončit práci.
- Získanou zkušenost uplatňovat v praktických situacích a dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

Budeme:

- Podporovat, aby dítě řešilo problémy, na které stačí, známé a opakující se situace, aby řešilo samostatně.
- Při řešení myšlenkových a praktických problémů podporovat využití logických, popř. matematických postupů.
- Vést dítě, aby rozlišovalo řešení, které je funkční.

Kompetence komunikativní

Budeme:

- Podporovat rozvoj slovní zásoby.
- Snažit se, aby dítě využívalo informativní a komunikativní prostředky (počítač, audiovizuální prostředky).

Kompetence sociální a personální

Budeme:

- Vést děti, aby odpovídaly za své jednání a nesly za ně důsledky.
- Se spolupodílet na společných rozhodnutích a přijímat stanovená pravidla a přizpůsobit se jim.
- Podporovat schopnost prosadit se, ale i podřídit se kolektivu.

Kompetence činnostní a občanské

Budeme:

- Posilovat schopnost plánovat, organizovat ale i schopnost řídit a vyhodnocovat.
- Vést děti k uvědomování svých práv a práv druhých.
- Podporovat plánování vlastních činností a her dětí, učit se organizovat, řídit a vyhodnocovat.

6.5 SVĚT POHÁDEK

Hlavní záměry:

Soustředěně poslouchat pohádku, vyjmenovat pohádkové postavy, rozlišovat dobro a zlo; napodobování dramatické činnosti, zapamatovat si děj; projevovat zájem o knihy - správné zacházení; respektovat dohodnutá pravidla v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu); rozvíjet vztah k lidové slovesnosti.

Časový rozsah: cca 8 týdnů

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí

▪ Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj fyzické i psychické zdatnosti; osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.

Vzdělávací nabídka: smyslové a psychomotorické hry; činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.

Očekávané výstupy: koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou; ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem; vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů; mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.); vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.

▪ Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování); rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě - získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti); získání relativní citové samostatnosti.

Vzdělávací nabídka: poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběh; hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové); hry nejrozličnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity); sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte; dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost).

Očekávané výstupy: správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči; učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu); sledovat a vyprávět příběh, pohádku; prožívat radost ze zvládnutého a poznaného; těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z kulturních krás i setkávání se s uměním; poznat některá písmena, slova, číslice; sladit pohyb s rytmem a hudbou; nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným; prožívat radost ze zvládnutého a poznaného; vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách; hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti, nalézat nová řešení.

▪ Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních; rozvoj kooperativních dovedností.

Vzdělávací nabídka: hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor; aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími); četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením.

Očekávané výstupy: chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené; přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad; spolupracovat s

ostatními; uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy.

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách; vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.

Vzdělávací nabídka: receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének); setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě; aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí.

Očekávané výstupy: porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých; vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).

▪ **Dítě a svět – oblast environmentální**

Dílčí vzdělávací cíle: poznávání jiných kultur; rozvoj úcty k životu ve všech formách; vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi společností planetou Zemí.

Vzdělávací nabídka: práce s literárními texty, s obrazovým materiálem; využívání encyklopedií a dalších médií; využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice.

Očekávané výstupy: mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte; zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.); porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito

změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Budeme:

- Podporovat elementární poznatky o světě lidí, kultury.
- Rozvíjet aktivitu dětí a radost z toho, co samo dokáže.
- Učit děti, aby vědomě vyvíjely úsilí a soustředily se na danou činnost.

Kompetence k řešení problémů

Budeme:

- Učit řešit problémy na základě vlastní zkušenosti.
- Za pomoci dospělé osoby vést dítě k určení a řešení složitějšího problému.

Kompetence komunikativní

Budeme:

- Podporovat u dětí rozvoj slovní zásoby a komunikaci bez zábran a ostychu.
- Vést k využívání informativních a komunikativních prostředků, se kterými se dítě běžně setkává (knížky, encyklopedie).
- Učit děti domlouvat se gesty i slovy.

Kompetence sociální a personální

Budeme:

- Vést děti k tomu, aby byly schopny se prosadit ve skupině vrstevníků.
- Učit děti podřídit se ve skupině vrstevníků.
- Nabádat děti k dodržování společných pravidel.
- Napodobovat modely prosociálního chování a mezilidských vztahů.

Kompetence činnostní a občanská

Budeme:

- Učit děti plánovat a organizovat svoje činnosti a hry.
- Vštěpovat dětem smysl pro povinnost ve hře i práci.
- Podporovat zájem dítěte o druhé, i o to, co se kolem děje.

7. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

U dvouletých dětí podporujeme touhu po poznání, objevování, poznávání všemi smysly.

Při pohybových hrách rozvíjíme celkovou obratnost dítěte. V pěti následujících blocích posilujeme a rozvíjíme hygienické návyky, osamostatňování dítěte, ale i základy společenských vztahů.

ŽIJEME VE SVĚTĚ LIDÍ

Hlavní záměry: adaptační program (usnadnění adaptace - seznámení s prostředím a orientace v něm, odloučení se na určitou od rodičů, vnímat režimové uspořádání dne); upevňovat hygienické a kulturně společenské návyky.

Časový rozsah: přibližně cca 8 týdnů.

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí

▪ **Dítě a jeho tělo – oblast biologická**

Dílčí vzdělávací cíle: uvědomění si vlastního těla; osvojení si poznatků a dovedností důležitých k osobní pohodě a pohodě prostředí.

Nabídka činností: pracovní a výtvarné činnosti; zdravotně zaměřené činnosti; hudební a hudebně- pohybové činnosti; relaxační a odpočinkové činnosti.

Očekávané výstupy: zvládat sebeobsahu a uplatňovat základní kulturně hygienické návyky; zacházet s běžnými předměty denní potřeby, výtvarnými pomůckami a materiály.

▪ **Dítě a jeho psychika – oblast psychologická**

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních);

Nabídka činností: prohlížení a „čtení“ knížek; motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností.

Očekávané výstupy: projevovat zájem o knížky; odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých.

▪ **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**

Dílčí vzdělávací cíle: posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Nabídka činností: kooperativní činnosti ve skupinkách; činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi).

Očekávané výstupy: navazovat kontakty s dospělým, respektovat ho; dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti; spolupracovat s ostatními.

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem; rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte.

Nabídka činností: běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování; aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy.

Očekávané výstupy: uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi; začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky.

▪ **Dítě a svět – oblast environmentální**

Dílčí vzdělávací cíle: seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.

Nabídka činností: přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm.

Očekávané výstupy: zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují; chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti.

SVĚT ZDRAVÍ

Touto oblastí rozvíjíme poznatky o těle a jeho zdraví, snažíme se o rozvoj zdravého způsobu života a podporu aktivního přístupu ke zdravotním problémům.

Hlavní záměry:

Rozvíjet a posilovat hygienické a sebeobslužné návyky; seznamovat se se zdravým způsobem života (otužování, zdravé stravování, režim dne, vliv cvičení na osobnost dítěte); rozlišovat jednotlivé části lidského těla.

Časový rozsah: přibližně cca 8 týdnů.

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí

▪ **Dítě a jeho tělo – oblast biologická**

Dílčí vzdělávací cíle: osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví; osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví.

Vzdělávací nabídka: sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny; činnosti zaměřené k poznávání lidského těla; činnosti relaxační a odpočinkové.

Očekávané výstupy: zachovávat správné držení těla; pojmenovat části těla.

▪ **Dítě a jeho psychika – oblast psychologická**

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj řečových schopností, receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) poznávání sebe sama.

Vzdělávací nabídka: činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (práce s knihou, s obrazovým materiálem).

Očekávané výstupy: domluvit se slovy i gesty.

▪ **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**

Dílčí vzdělávací cíle: vytváření prosociálních postojů.

Vzdělávací nabídka: hry

Očekávané výstupy: porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: porozumění základním projevům neverbální komunikace.

Vzdělávací nabídka: různorodé společné hry a skupinové

Očekávané výstupy: adaptovat se na život ve škole; přizpůsobit se společnému programu.

▪ **Dítě a svět – oblast enviromentální**

Dílčí vzdělávací cíle: spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí k ochraně dítěte.

Vzdělávací nabídka: poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech.

Očekávané výstupy: uvědomovat si nebezpečí.

SVĚT KOLEM NÁS

Hlavní záměry:

V tomto okruhu vytváříme povědomí o živé a neživé přírodě; zaměřujeme se na orientaci ve známém prostředí; poznáváme nežádoucí chování lidí a seznamujeme se domácími zvířaty, Časový rozsah: cca 8 týdnů.

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí.

▪ **Dítě a jeho tělo – oblast biologická**

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj pohybových schopností.

Vzdělávací nabídka: lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení).

Očekávané výstupy: zvládat základní pohybové dovednosti.

▪ **Dítě a jeho psychika – oblast psychologická**

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj komunikativních dovedností.

Vzdělávací nabídka: vyprávění, komunikace s druhým dítětem, pozorování objektů i jevů v okolí dítěte.

Očekávané výstupy: pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, rozvíjet vztah k živým bytostem, k přírodě i k věcem.

▪ **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**

Dílčí vzdělávací cíle: schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem; rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.

Vzdělávací nabídka: běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým; sociální a interaktivní hry; aktivity podporující sblížování dětí.

Očekávané výstupy: spolupracovat s ostatními; vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc).

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.

Vzdělávací nabídka: tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu; aktivity, přibližující dítěti svět kultury a umění.

Očekávané výstupy: chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem i k dětem, s úctou k jejich osobě; zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami.

▪ **Dítě a svět – oblast environmentální**

Dílčí vzdělávací cíle: vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí; rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám prostředí i jeho změnám.

Vzdělávací nabídka: aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v okolí MŠ; přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí (živá i neživá příroda); smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu;

Očekávané výstupy: vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný; osvojovat si elementární poznatky o okolním světě, o světě přírody.

SVĚT TECHNIKY

Hlavní záměry:

Vytváření vztahu k technickému okolí, osvojovat si elementární poznatky o světě techniky; uvědomovat si nebezpečí, které sebou technika přináší; prevence úrazů při dopravních situacích; rozvíjet pomocí jednoduchých manipulačních činností jemnou a hrubou motoriku (jednoduché úkony s pomůckami a materiály).

Časový rozsah: cca 8 týdnů

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí

▪ Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Dílčí vzdělávací cíle: zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky.

Vzdělávací nabídka: příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví prevencí úrazů, osobního bezpečí při hrách a pohybových činnostech, dopravních situacích.; manipulační činnosti a jednoduché úkony se stavebnicemi, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním; konstruktivní a grafické činnosti.

Očekávané výstupy: rozvíjet jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji; uklidit po sobě.

▪ Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Dílčí vzdělávací cíle: vytváření základů pro práci s informacemi; záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.

Vzdělávací nabídka: příležitosti a hry pro rozvoj vůle; hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest; činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (audiovizuální technika).

Očekávané výstupy: rozlišovat některé obrazné symboly (označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci; záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího); vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci.

▪ **Dítě a ten druhý – oblast interpersonální**

Dílčí vzdělávací cíle: osvojení dovedností pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.

Vzdělávací nabídka: činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování.

Očekávané výstupy: respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky.

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: seznamování se světem lidí.

Vzdělávací nabídka: hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji.

Očekávané výstupy: dodržovat pravidla her a jiných činností, podporovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování.

▪ **Dítě a svět – oblast environmentální**

Dílčí vzdělávací cíle: vytváření elementárního povědomí o přírodním prostředí o rozmanitosti.

Vzdělávací nabídka: hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích; praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.

Očekávané výstupy: orientovat se ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).

SVĚT POHÁDEK

Hlavní záměry:

Poslouchat pohádku; projevovat zájem o knihy - správné zacházení; respektovat dohodnutá pravidla v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu); rozvíjet vztah k lidové slovesnosti.

Časový rozsah: cca 8 týdnů

Dílčí cíle, nabídka, výstupy podle vzdělávacích oblastí

▪ Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Dílčí vzdělávací cíle: osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.

Vzdělávací nabídka: činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.

Očekávané výstupy: koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla; mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví.

▪ Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování); rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě - získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti); získání relativní citové samostatnosti.

Vzdělávací nabídka: poslech čtených či vyprávěných; sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte; vyjadřování nálad (úsmev, pláč).

Očekávané výstupy: správně vyslovovat, učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky); sledovat a vyprávět příběh, pohádku; hry a činnosti zaměřené ke cvičení paměti, nalézat nová řešení.

▪ Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních; rozvoj kooperativních dovedností.

Vzdělávací nabídka: hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě půjčit hračku; aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství); četba, vyprávění a poslech pohádek.

Očekávané výstupy: přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; porozumět projevům vyjádření emocí a nálad; spolupracovat s ostatními.

▪ **Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní**

Dílčí vzdělávací cíle: vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

Vzdělávací nabídka: receptivní slovesné, literární, dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének); školu, návštěvy kulturních míst; aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo).

Očekávané výstupy: porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých; vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji).

▪ **Dítě a svět – oblast environmentální**

Dílčí vzdělávací cíle: rozvoj úcty k životu ve všech formách; vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou.

Vzdělávací nabídka: práce s obrazovým materiálem; využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek z okolí dítěte.

Očekávané výstupy: mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte; zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují.

8. JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA

U dětí cizinců a dětí, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, budeme věnovat zvýšenou pozornost znalosti českého jazyka, bude jim poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Uzpůsobíme k tomu výběr didaktických postupů i pomůcek. Pomocí pěti následných bloků se cíleně zaměříme na podporu v osvojování českého jazyka.

ŽIJEME VE SVĚTĚ LIDÍ

Hlavní záměry:

Adaptační program (usnadnění adaptace - seznámení s prostředím a orientace v něm, poznávání pravidel společenského soužití, vnímat režimové uspořádání dne); rozvoj kulturně společenských postojů.

Poslech a mluvení:

- *sdělit své jméno a příjmení, používat naučené fráze a každodenní výrazy (např. Dobrý den / Ahoj. Děkuju. Prosím. Promiň/Promiňte)*
- *popíše prostor školy, místnosti a osoby za použití naučených výpovědí a slovních spojení a spomocí učitele/učitelky (např. Třída Broučků je nahoře. Paní kuchařka tady není.)*

Sociokulturní kompetence:

- *rozumět verbální i neverbální komunikaci při seznamování a představování (podávání rukou, pohled z očí do očí, obejmutí, adekvátní pozdravy pro vítání a loučení) obeznámit se se základními zvyky a tradicemi spojenými s českými svátky (např. vánoční zvyky - pečení cukroví, dávání dáreků, velikonoční zvyky – malování vajíček, koledování)*
- *je obeznámen/a s provozem mateřské školy a organizací dne v mateřské škole*

Slovní zásoba a větné konstrukce:

- *pozdravy a rozloučení (např. dobrý den, ahoj, na shledanou), poděkování (děkuju), prosba (prosím + např. ukázání na věc, kterou potřebuje), sdělení, že nerozumí nebo že rozumí (nerozumím/rozumím)*
- *slovní zásoba zaměřena na členy rodiny a příbuzné*

SVĚT ZDRAVÍ

Hlavní záměry:

Vytvářet zdravé životní návyky a postoje, jako základy zdravého životního stylu.
Pojmenovat části těla, některé orgány a znát jejich funkci.

Poslech a mluvení:

- *pojmenuje části lidského těla (např. rameno, uši), základní hygienické potřeby (např. kartáček na zuby, hřeben), běžné předměty a léky v lékárnice (např. náplast, sirup, teploměr) a také základní věci, které se týkají oblasti zdravotnictví (např. injekce, sanitka, zubař/zubařka)*

Sociokulturní kompetence:

- *rozumět, že je důležité informovat učitele/učitelku nebo jinou dospělou osobu o tom, jak se cítí, co ho/ji bolí nebo co se stalo (sdělí, že mu/jí není dobře, něco ho/ji bolí nebo se mu/jí stal úraz)*

Slovní zásoba a větné konstrukce:

- *slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu, popis těla + orgány (tělo, hlava, oko, nos, ucho, pusa, břicho, záda, krk, ruka, noha, srdce, žaludek, mozek, kost, zub), otázky – Co je ti? Jak se cítíš? Co se stalo? Bolí tě...? Jak je ti?*

SVĚT KOLEM NÁS

Hlavní záměry:

V tomto okruhu vytváříme povědomí o živé a neživé přírodě; zaměřujeme se na orientaci ve známém prostředí; poznáváme nežádoucí chování lidí a seznamujeme se domácími zvířaty.

Poslech a mluvení:

- *rozpoznat naučená slova a slovní spojení ve zřetelném a pomalém projevu, který se týká přírody, dějů v přírodě, ročních období, počasí a činností lidí a který je doplněn vizuální oporou (např. Na podzim padá listí. Bylo chladno a pršelo. Děti pouštějí draka.)*

Sociokulturní kompetence:

- *obeznámit s časovým harmonogramem mateřské školy (příchod, čas hraní, čas společných aktivit, řízená činnost, oběd, odpočinek, svačina, odchod domů)*

Slovní zásoba a větné konstrukce:

- *slovní zásobu zaměřit na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu, (roční období, části dne, dny v týdnu, svátky), režim dne, harmonogram mateřské školy, znalost barev*
- *slovní zásoba zaměřena na domácí a hospodářská, volně žijící a exotická zvířata*

SVĚT TECHNIKY

Hlavní záměry:

Vytváření vztahu k technickému okolí, osvojovat si elementární poznatky o světě techniky; uvědomovat si nebezpečí, které sebou technika přináší; prevence úrazů při dopravních situacích.

Poslech a mluvení:

- *pojmenovat dopravní prostředky (např. vlak, letadlo, loď), dopravní situace (např. křižovatka, semafor, přechod) nebo způsob cestování (např. pěšky, na kole, autem) s pomocí učitelky a pokud má k dispozici vizuální oporu.*

Sociokulturní kompetence:

- *rozumět značkám nebo symbolům, které informují o zákazech v budovách nebo na ulici (např. zákaz vstupu se zmrzlinou, zákaz vstupu se psy, zákaz jízdy na kole)*

Slovní zásoba a větné konstrukce:

- *slovní zásobu zaměřit na dopravní prostředky, dopravní situace a slovesa pohybu (např. jít, chodit, jet, jezdit, běžet)*
- *slovní zásoba zaměřena na profese – povolání, zaměstnání členů rodiny*

SVĚT POHÁDEK

Hlavní záměry:

Sledovat literární dramatické a hudební činnosti, projevovat zájem o knihy.

Poslech a mluvení:

- *pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické, či hudební představení*
- *reagovat neverbálně, nebo jednoduše slovně na otázky, které se týkají pohádek a pohádkových bytostí*

Sociokulturní kompetence:

- *porozumět základním pravidlům ve třídě, (střídání rolí, chování podle pokynů)*
- *zapojí se do hry a činností na základě aktivní komunikace (pozdraví, reaguje na výzvu)*

Slovní zásoba a větné konstrukce:

- *Odpovědět na zjišťovací otázky: (např. Co je to? Kde je to? Číje to? Jaké je to? Jakou barvu má ...?)*
- *vyjádřit libost a nelibost (baví/nebaví, mám rád/ nemám rád)*
- *slovesa spojit s uměleckými zájmy (poslouchat, malovat, kreslit, hrát si na)*

9. Doplnkové programy a projekty

Kromě hlavních vzdělávacích oblastí naše zařízení nabízí specificky zaměřené programy, které se týkají speciálně pedagogické péče. Mezi další zvolené programy patří doplňkové programy pro předškoláky, zdravotně preventivní programy a projekty, posilující estetickou stránku dítěte.

9.1 Speciálně pedagogická péče

- **Psychopedická**
- **Individuálně logopedická**
- **Skupinová logopedická**

- **Surdopedická péče**
- **Tyflopedická péče**
- **Péče o děti s poruchami autistického spektra**

9.2 Psychopedická péče

Při práci s dětmi předkládáme věci a jevy v souvislosti se zapojením co možná největšího počtu analyzátorů: Vždy máme na mysli věk a stupeň postižení, vycházíme z her, činnosti často obměňujeme, hodně využíváme motivaci, střídáme skupinové a individuální činnosti. Nezapomínáme na písničky, tělovýchovné chvílky a relaxační techniky, které aktivují záměrnou pozornost dětí. Dovednosti a návyky neustále opakujeme a procvičujeme v různých obměnách, různých podmínkách a situacích.

9.3 Čtenářská pregramotnost,

Matematická pregramotnost

Je určena dětem předškolního věku, které jsou zařazeny do třídy VČELKY. Představuje výběr klíčových témat matematické a čtenářské pregramotnosti, které jsme zvolily pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami. V každé kapitole najdeme aktivity, které nerozvíjejí pouze příslušnou oblast, ale prolínají i ostatními výchovně vzdělávacími programy.

9.4 Logopedická péče

Děti s poruchami komunikačních schopností docházejí dle možností rodičů na logopedická pracoviště, kde individuálně pracují s logopedem.

V MŠ provádíme logopedickou prevenci, při které rozvíjíme slovní zásobu dítěte, dbáme na správnou výslovnost a souvislé vyprávění.

VOKS – Výměnný obrázkový systém je používán v jednotlivých odděleních dle potřeby.

9.5 Surdopedická péče

Děti těžce sluchově postižené využívají naslouchadla. Zaměřujeme se na stimulaci rozvoje vizuálně- motorických stimulačních prostředků od útlého věku dítěte (stimulace odezírání, rozvoje znakového jazyka, prstové abecedy), dále na stimulaci řeči orálně i vizuálně motoricky.

9.6 Tyflopeditická péče

Stimulace: zrakových funkcí, sluchového vnímání, posilování hmatu, čichu a chuti, sebeobsluhy, prostorové orientace. Zaměřujeme se na osvojení specifických dovedností.

9.7 Péče o děti s autismem

SPC pravidelně spolupracuje s pedagogy na třídě a vytváří strategii jednotného přístupu. Vytváříme struktury v rámci třídy, určujeme místa pro činnosti, zvykáme dítě na tranzitní kartu, spolupracujeme s rodinou. Dle potřeb využíváme v MŠ komunikační proužek, komunikační knihu.

9.8 Další rehabilitační aktivity

Práce s keramickou hlinou – masáž jemných svalových skupin ruky, procvičování jemné motoriky

Dechová rehabilitace – prostřednictvím jednoduchého hudebního nástroje (trumpetka, flétna) nebo jiných předmětů (bublifuk, atd.) dochází k posilování dýchacích svalů, prohlubování bráničního dechu, spojeno s cvičením dechové gymnastiky.

9.9 Zdravotně preventivní programy

Návštěva zimního stadionu – otužování, klouzání (plněno leden, únor, březen).

Předplavecký výcvik – hry s vodou, které vedou k otužování a překonávání strachu z vody.

Je každoročně pořádán pro předškoláky od měsíce dubna do června.

Cvičení s prvky aerobiku – cvičení při hudbě spojené s osvojováním základních prvků aerobiku.

Kondiční cvičení – cvičení, při kterém se využívá rehabilitačních míčů a válců.

Cvičení uskutečňujeme v rámci nácviku hudebně pohybových pásem.

9.10 Aktivity posilující estetickou stránku dítěte (viz projekty)

Projekt „**Notičky**“ - s rozšířenou hudební výchovou v rámci školy i projektu

Projekt „**Malůvky**“ – s rozšířenou výtvarnou výchovou v rámci školy i projektu

Oběma projekty se zaměřujeme na rozvoj estetického citění, pracovních dovedností a manuální zručnosti.

Součástí hudebního projektu „Notičky“ je nácvik hudebního pásma na interní i externí vystoupení, seznámení s písněmi, pohybové vyjádření hudby, rytmizace písní a rozpočítadel.

Rozšířená výtvarná výchova s názvem „Malůvky“ umožňuje výtvarné ztvárnění prožitků dětí, rozvíjí estetické citění zhlédnutím výtvarných děl, připravuje děti na výtvarné soutěže a napomáhá jejich realizaci a rozvoji samostatnosti.

Oba projekty (Vv a Hv) mohou probíhat společně v rámci všech tříd, i individuálně v dopoledních hodinách, popř. místo odpočinku, ale i po spánku dětí, při nácviku pásma na kulturní akce.

9.11 Školní tradice:

Drakiáda
Mikulášská nadílka
Vánoční besídka
Maškarní karneval
Návštěva městské knihovny
Spolupráce s Domovem seniorů
Plavecký výcvik
Festival Salve Caritas Salve Vita
Divadlo (Skupovy Strakonice)
Besídka pro maminky
Oslavy Dne dětí
Táborák ke konci školního roku
Výlet do ZOO
Návštěva cukrárny
Rozloučení se školáky

10. EVALUACE

10.1 Evaluace integrovaných bloků

Cíl:	Vyhodnotit naplnění očekávaných výstupů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření do dalšího tematického plánu v rámci integrovaného bloku
Časový rozvrh:	Vždy po ukončení časových úseků (TvP)
Nástroje:	Konzultace učitelek Dle potřeby záznam do přehledu o rozvoji dítěte Konzultace s rodiči
Kdo:	Učitelky

10.2 Evaluace podtémat jako celku jednoho integrovaného bloku

Cíl:	Zhodnotit soulad vytvořených podtémat daného integrovaného bloku, pověřit naplnění očekávaných výstupů jako celku, případná opatření
Časový rozvrh:	1x ročně
Nástroje:	Záznam do TVP Konzultace učitel
Kdo:	Učitelky

10.3 Evaluace doplňkových programů a projektů

Cíl:	Plnění záměrů, začlenění do jednotlivých integrovaných bloků
Časový rozvrh:	Viz. plán MŠ
Nástroje:	Konzultace učitel-rodíč

Kdo:	Učitelky
------	----------

10.4 Evaluace individuálních plánů

Cíl:	Zhodnotit osobní pokroky dětí
Časový rozvrh:	3 x ročně
Nástroje:	Záznamy o dětech Konzultace s rodiči Konzultace učitelek
Kdo:	Učitelky

10.5 Soulad TVP-ŠVP-RVP

Cíl:	Ověřit soulad TVP-ŠVP-RVP, hodnocení naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, doplňkový program školy, spoluúčast rodičů
Časový rozvrh:	1x ročně
Nástroje:	Konzultace Hospitační záznamy Prezentace školy Přehledy o rozvoji dětí
Kdo:	Učitelky

10.6 Evaluace uplatněných metod, postupů a forem práce

Cíl:	Zhodnocení vlastního průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce s očekávanými výstupy, záměry v TVP - ŠVP
Časový rozvrh:	Průběžně
Nástroje:	Monitoring Vzájemné hospitace Konzultace pedagogů
Kdo:	Učitelky Ředitelka školy Vedoucí MŠ

10.7 Osobní rozvoj pedagogů

Cíl:	Uplatnění nových poznatků ve vlastní práci Autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu Autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu
Časový rozvrh:	1x ročně
Nástroje:	Konzultace Hospitace Monitoring
Kdo:	Učitelky

	Ředitelka Vedoucí MŠ
--	-------------------------

10.8 Evaluace personálních podmínek

Cíl:	Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP, kvalifikovanost ped. pracovníků, normativní počty pedagogických pracovníků x počty dětí, normativní počty provozních zaměstnanců
Časový rozvrh:	1 x ročně
Nástroje:	Hospitace Provozní porady Kontrolní činnost
Kdo:	Učitelky Ředitelka školy Vedoucí MŠ

10.9 Evaluace věcných podmínek

Cíl:	Zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování očekávaných vstupů ŠVP, budova – technický stav, vybavení tříd- nábytek, pomůcky, hračky, zahrada- zahradní náčiní
Časový rozvrh:	1x ročně
Nástroje:	Ped. rady, provozní porady Kontrolní činnost
Kdo:	Všichni pracovníci

10.10 Evaluace organizačních podmínek školy

Cíl:	Zhodnotit účelnost a vhodnost organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP
Časový rozvrh:	1x ročně
Nástroje:	Monitoring Kontrolní činnost Hospitace
Kdo:	Všichni pracovníci dle profesní odpovědnosti

10.11 Evaluace spolupráce s rodinou a ostatními subjekty

Cíl:	Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti v ŠVP
Časový rozvrh:	1x ročně
Nástroje:	Fotodokumentace Rozhovory s rodiči Dotazníky
Kdo:	Učitelky, rodiče, ředitelka školy, zástupci subjektů

10.12 Hodnocení

Předpokladem kvalitního a objektivního hodnocení je:

- uvědomění si daných nedostatků
- pojmenování konkrétních nedostatků
- zdravá komunikace v rámci pedagogických pracovníků – učitel- rodič, učitel – dítě
- realizace postupů k nápravě